

UDENRIGSMINISTERIET

EKN, sagsnr.: 23/00130

Den 1. november 2023

Rådsmøde (udenrigsanliggender – udvikling) den 21. november 2023

SAMLENOTAT

1. Team Europe-engagement i komplekse miljøer i Afrika syd for Sahara, KOM-dokument foreligger ikke2

1. Team Europe-engagement i komplekse miljøer i Afrika syd for Sahara, KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet ventes en drøftelse af Team Europe-engagementer i komplekse miljøer med geografisk fokus på Afrika syd for Sahara. Drøftelsen skal navnlig ses i lyset af de senere års udfordringer med regeringsførelse, konflikt, klimaforandringer, fødevareforsyningsusikkerhed, øget fattigdom samt militærkup og de heraf afledte konsekvenser for Team Europe, dvs. EU, EUs banker og investeringsinstitutter samt dets medlemslandes engagementer i Afrika. Drøftelsen vil være en mulighed for at identificere handlemuligheder og fælles principper for Team Europe engagementer i komplekse miljøer.

2. Baggrund

Afrika har siden 2020 oplevet otte militærkup og tre kupforsøg, herunder i centrale danske prioritetslande som Burkina Faso, Mali og Niger, hvor militærregimet på illegitim vis har overtaget magten i landet. Samtidig har ressourceknaphed, klimarelaterede katastrofer, og konflikter skabt yderligere fattigdom, drevet befolkninger på flugt og bidraget til regional ustabilitet flere steder i Afrika. Vigtige dele af de unge befolkninger har mistet tilliden til demokratiske værdier.

Samtidig har de nye geopolitiske realiteter givet mulighed for styrket tilstedeværelse af andre aktører, hvis dagsordener er i strid med EU's værdier og interesser. Det resulterer også i aktiv misinformation og desinformation.

EU og dets medlemslande må i stigende grad forholde sig til at agere i komplekse miljøer, hvor fortsat tilstedeværelse viser sig vanskelig. Opretholdelsen af udviklingsengagementer rejser særlige politiske og operationelle dilemmaer ligesom total suspension af EU og medlemslandenes engagementer kan forværre

eksisterende sociale, økonomiske og politiske udfordringer og fremskynde yderligere tilbagegang. EU og dets medlemslandes fælles Team Europe engagement kræver således fleksibilitet og løbende tilpasning til de konkrete kontekster.

3. Formål og indhold

Drøftelsen forventes at fokusere på at skabe en bedre fælles forståelse for de afgørende udfordringer, der definerer komplekse miljøer i Afrika., og som EU og medlemslandenes står over for ift. at kunne være med til at forhindre yderligere social og økonomisk tilbagegang, øge modstandskraften og åbne veje for nye partnerskaber og overgang til mere inkluderende styringsformer. Drøftelsen vil også give mulighed for at udveksle erfaringer samt identificere effektive tilgange, herunder fælles handlemuligheder og principper for Team Europe engagementer. Desuden forventes drøftelsen også at berøre, hvordan EU og medlemslandene kan samarbejde bedre med partnere som FN og Verdensbanken samt med regionale aktører.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelserne forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er blandt EU-medlemslandene et generelt ønske om at tilstræbe en Team Europe-tilgang i partnerlandene, hvilket burde udgøre fundamentet for et mere dybdegående samarbejde og forbedret fælles koordineret respons, også når det kommer til politisk komplekse situationer. Dog har de seneste par års illegitime magtovertagelse ved militærregimer i flere afrikanske lande udløst uenighed blandt EU's medlemslande. I tilfældet Sahel, har Frankrig således været fortalere for et afviklet engagement i det centrale Sahel. Sydeuropæiske lande som Italien og Spanien har i EU regi argumenteret for et fortsat stærkt engagement, bl.a. foranlediget af forventninger om øget migration til Europa. Endelig synes de nordiske lande, Tyskland og Nederlandene sammen med Danmark f.eks. Sahel at udgøre en "konstruktiv" midte.

10. Regeringens generelle holdning

Danmark støtter et fælles Team Europe engagement i komplekse miljøer. Danmark ser endvidere Team Europe som en nyttig tilgang, der bidrager til en bedre koordineret EU-respons, generelt såvel som i komplekse miljøer. Samtidig er en bedre samtænkning mellem EU's udviklingsengagement og udenrigspolitiske beslutningsprocesser vigtig for Danmark.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Team Europe-engagement i komplekse miljøer i Afrika er ikke tidligere forelagt for Folketingets Europaudvalg.